

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU

Brüksel, 26 Şubat 2008
COM (2007) 661

**2006/35/EC Sayılı Kararın Feshine ve Türkiye ile Katılım Ortaklığının kapsadığı ilkeler, öncelikler
ve koşullara dair bir**

KONSEY KARARI

(2008/157/EC)

(Komisyon tarafından sunulmuştur)

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

KARARLAR

KONSEY

**2006/35/EC Sayılı Kararın Feshine ve Türkiye Cumhuriyeti ile Katılım Ortaklığının kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair
18 Şubat 2008 tarihli**

KONSEY KARARI

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşmayı göz önünde tutarak,

Katılım-öncesi stratejisi çerçevesinde Türkiye'ye yardıma ilişkin ve özellikle bir Katılım Ortaklıđının¹ kuruluşuna dair 26 Şubat 2001 tarihli ve 390/2001 sayılı Konsey Tüzüğü ile bunun 2. maddesini göz önünde tutarak,

Komisyonun önerisini göz önünde tutarak,

Şu hususları dikkate alarak,

- (1) 390/2001 sayılı Konsey Tüzüğü, Komisyonun önerisi üzerine, Konsey'in Türkiye'ye tevdi edilecek olan Katılım Ortaklığı belgesinde yer alan ilkeler, öncelikler, orta vadeli hedefler ve şartlar ile buna uygulanacak müteakip önemli değişiklikler üzerinde nitelikli çoğunlukla karar almasını öngörmektedir.
- (2) Buna dayanarak, Konsey, 2001 ve 2003 yıllarında Türkiye ile Katılım Ortaklığı'nı kabul etmiştir.²
- (3) Komisyon'un 2004 tarihli Türkiye'ye ilişkin tavsiyesi AB'nin reform sürecinde öncelikleri belirleyen Katılım Ortaklığı temelinde siyasi reform sürecini izlemeye devam etmesi gerektiğini ve 2005 yılında gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı önerilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun ardından Konsey, 2006 Şubat ayında gözden geçirilmiş ortaklığı kabul etmiştir.³
- (4) Aralık 2004'te Avrupa Konseyi (Avrupa -Devlet ve Hükümet Başkanları- Konseyi), Avrupa Birliği'nin reform sürecinde öncelikleri belirleyen Katılım Ortaklığı belgesi temelinde siyasi reformlarda kaydedilen gelişmeyi yakından izlemeye devam etmesi sonucuna varmıştır.
- (5) Üye Ülkeler 3 Ekim 2005 tarihinde, Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılımına dair müzakerelere başlamışlardır. Müzakerelerin ilerleyişi, diğer hususların yanısıra, düzenli olarak gözden geçirilen Katılım Ortaklığı belgesinin uygulanması çerçevesinde ölçülecek olan, Türkiye'nin katılıma hazırlanmakta kaydedeceği ilerleme tarafından tayin edilecektir.
- (6) Komisyonun genişleme stratejisi belgesi ve 2006-2007 tarihli asıl sorunlar konusundaki bildirisi, ortaklığın 2007 sonunda güncellenmesi öngörmüştür.
- (7) Konsey, 11 Aralık 2006 tarihinde, Komisyon, Türkiye'nin Ek Protokol ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiğini onaylayana kadar, üye ülkelerin, Hükümetlerarası

¹ OJ L 58, 28.2.2001, sayfa 1.

² 2001/235/EC sayılı Konsey Kararı (OJ L 85, 24.3.2001, sayfa 13) ve 2003/398/EC sayılı Konsey Kararı (OJ L 145, 12.6.2003, sayfa 40)

³ 2006/35/EC sayılı Konsey Kararı (OJ L 22, 26.1.2006, sayfa 34-50)

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

Konferansta, Türkiye'nin Kıbrıs ile ilgili kısıtlamalarına ilişkin politika alanlarını kapsayan sekiz faslın açılması yada geçici olarak kapatılması yönünde karar veremeyeceği yönünde görüşbirliğine varmıştır.

(8) Konsey, 17 Haziran 2006 tarihinde, katılım öncesi ülkelere yapılacak mali yardıma ilişkin yeni bir çerçeve belirleyen katılım öncesi yardım aracını (IPA)1 düzenleyen 1085/2006 sayılı Tüzüğü kabul etmiştir.

(9)Bu yüzden, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile daha fazla bütünleşmesine ilişkin hazırlıklar hakkında 2007 İlerleme Raporundaki bulgular temelinde, daha çok çalışılması için yenilenmiş öncelikleri belirlemek amacıyla mevcut ortaklığı güncelleyen gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı'nın kabul edilmesi uygundur.

(10) Üyeliğe hazırlanmak için Türkiye'nin bu Katılım Ortaklığı'ndaki önceliklere hitap eden bir takvim ile belirli tedbirleri içerecek şekilde bir plan geliştirmesi beklenmektedir.

(11) 2006/35/EC sayılı Karar feshedilmesi uygundur.

ŞU HUSUSLAR KARARLAŞTIRILMIŞTIR:

Madde 1

390/2001 sayılı AT Yönetmeliğinin 2. Maddesi uyarınca, Türkiye'nin Katılım Ortaklığı Belgesi'nde yer alan ilkeler, öncelikler, orta vadeli hedefler ve şartlar, ekte verilmiştir.

Madde 2

Katılım Ortaklığı belgesinin uygulanması Ortaklık Anlaşmasıyla kurulan organlarca ve Komisyon'un yıllık raporları temelinde Konsey tarafından incelenecek ve izlenecektir.

Madde 3

2006/35/EC sayılı Karar feshedilecektir.

Madde 4

Bu Karar Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlandığı tarihi takip eden üçüncü gün yürürlüğe girer.

Brüksel'de akte edilmiştir, 18 Şubat 2008.

Konsey adına
Başkan

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

EK: 2007 TÜRKİYE KATILIM ORTAKLIğI

1. GİRİŞ

Avrupa Konseyi (Avrupa -Devlet ve Hükümet Başkanları- Konseyi) , 1997 Aralık ayında Lüksemburg'da yapılan toplantısında, Katılım Ortaklığının, aday ülkeye yönelik her türlü yardımı tek bir çerçeve içerisinde harekete geçirecek şekilde, güçlendirilmiş katılım öncesi stratejinin anahtar bir unsuru olmasını kararlaştırdı. Bu bağlamda Topluluk, yardımlarının, katılım hedefini dikkate alarak belli sorunların aşılmasına yardımcı olmak üzere her bir aday ülkenin belirli ihtiyaçlarına yönelik olmasını hedeflemektedir.

Türkiye için ilk Katılım Ortaklığı Konsey tarafından Mart 2001 tarihinde kabul edilmiştir. Komisyon'un genişlemeye ilişkin Ekim 2002 tarihli Strateji Belgesinde, Komisyon'un Türkiye için gözden geçirilmiş bir Katılım Ortaklığı önereceği belirtilmiştir. Gözden geçirilmiş bir Katılım Ortaklığı Mart 2003 tarihinde Komisyon tarafından sunulmuş ve aynı yıl Mayıs ayında Konsey tarafından kabul edilmiştir. Komisyon Ekim 2004 tarihli tavsiyesinde, siyasi reform sürecinin devamlılığının ve geri dönülemez nitelikte olmasının garanti altına alınması görüşüyle AB'nin siyasi reformları yakından takip etmesi gerektiğini önermiştir. Komisyon özellikle, gözden geçirilmiş bir Katılım Ortaklığının 2005 yılında kabul edilmesini önermiş ve Ocak 2006 tarihinde de Konsey tarafından kabul edilmiştir. Ortaklık belgesinde yer alan kısa vadeli önceliklerin uygulanmasında beklenen ilerleme takip edilerek, her yıl ortaklık belgesi güncellenecektir. Bu yüzden Komisyon Katılım Ortaklığı Belgesinin yenilenmesini önermektedir.

Türkiye'nin, Katılım Ortaklığının önceliklerine hitap etmesi öngörülen bir takvim ve belirli tedbirleri içeren bir plan geliştirmesi gerekmektedir.

Gözden Geçirilmiş Katılım Ortaklığı, Türkiye'ye üyelik için hazırlıklar sırasında yardımcı olmak üzere kullanılacak bir dizi politika aracı açısından zemin hazırlamaktadır. Gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı özellikle gelecek siyasi reformlar için bir temel ve gelecekte kaydedilecek ilerlemenin ölçülmesi açısından bir kıstas teşkil edecektir.

2. İLKELER

Türkiye için belirlenen öncelikler, 1993 Kopenhag Avrupa Konseyi tarafından belirlenen kriterleri ve 3 Ekim 2005 tarihinde Konsey tarafından kabul edilen müzakere çerçevesindeki gereklilikleri karşılama kapasitesi ile ilgilidir.

3. ÖNCELİKLER

Bu Katılım Ortaklığında sıralanan öncelikler, ilgili ülkenin birkaç yıl zarfında bunları tamamlayabileceği veya kayda değer bir şekilde daha ileri götürebileceği yönündeki gerçekçi beklenti temelinde seçilmiştir. Bir veya iki yıl içerisinde yerine getirilmesi beklenen kısa vadeli öncelikler ile üç veya dört yıl içerisinde yerine getirilmesi beklenen orta vadeli öncelikler arasında bir ayırım yapılmıştır. Bahsekonu öncelikler hem mevzuat hem de uygulamayla ilgilidir.

Gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı, Türkiye'nin üyelik hazırlıkları ile ilgili öncelikli alanları belirlemektedir. Bununla beraber, Türkiye, ilerleme raporlarında belirtilen tüm konulara eğilmeli ve siyasi reform sürecini, geri dönülmeyeceğini garantileyecek ve ülke çapında ve idarenin tüm seviyelerde aynı şekilde uygulanmasını sağlayacak şekilde sağlamlaştırmalıdır. Türkiye'nin, Ortaklık Anlaşması'nın, Gümrük Birliği'nin ve AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin tarım ürünleriyle ilgili ticaret rejimi gibi ilgili kararlarının şartlarına uygun olarak müktesebatın uygulanması ve yasal uyumlaştırma yükümlülüklerini yerine getirmesi ayrıca önem taşımaktadır.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

3.1. Kısa vadeli öncelikler

Siyasi Diyalog

Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü

Kamu yönetimi

- Daha geniş etkinlik, mali sorumluluk ve şeffaflık sağlanması amacıyla kamu yönetimi ve personel politikalarındaki reformların takibi.
- Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi amacıyla merkezi yönetimin reformu ve yetkilerin yerel yönetimlere devri ve yeterli maddi kaynağın sağlanması.
- Tam anlamıyla işleyen bir Ombudsman sistemini kurmayı amaçlayan mevzuatın uygulanması.
- Mevzuatın, Sayıştay'da kabul edilmesi ve uygulanması

Güvenlik Güçlerinin Sivil Denetimi

- Ordu üzerindeki sivil kontrolün AB üye ülkelerindeki uygulamalarla uyumlu hale getirilmesine devam edilmesi. Ordunun siyasi konulara müdahale etmemesinin ve sivil idarenin ulusal güvenlik stratejisinin oluşturulması ve uygulanması da dahil olmak üzere güvenlikle ilgili mevzularda denetim işlevlerini tam olarak kullanmasının sağlanması.
- Güvenlik işlerinin idaresinde daha geniş mali sorumluluk ve şeffaflık getirmeye yönelik adımlar atılması.
- Askeri ve savunma politikaları ve ilgili tüm harcamalar için dış denetim de dahil olmak üzere tam parlamenter gözetimin tesis edilmesi.
- Askeri mahkemelerin yargı yetkisinin askeri personelin askeri görevleriyle sınırlandırılması.

Yargı sistemi

- İnsan hakları ve temel haklara ilişkin hükümler de dahil olmak üzere tüm yasal hükümlerin, tüm yargı makamlarınca, Avrupa İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi ve AIHM içtihadı ile Anayasanın 90. maddesi doğrultusunda yorumlanmasının temin edilmesi yolundaki çabaların güçlendirilmesi.
- Özellikle Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile teftiş sistemi hususlarında yargının diğer devlet kurumlarından bağımsız olmasının temin edilmesi. Daha spesifik olarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yargının bütünü temsil etmesinin temin edilmesi.
- Özellikle idari kapasitenin takviyesi ve yeni bir Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu kabul edilmesi suretiyle yargının etkinliğinin güçlendirilmesi.
- Bölgesel İstinaf Mahkemelerinin kurulmaya başlanması.

Yolsuzlukla Mücadele Politikası

- Üst düzeydeki yolsuzlukla mücadele de dahil olmak üzere kapsamlı olarak yolsuzlukla mücadele stratejisi oluşturulması ve istatistiksel veriler yoluyla uygulamasını izlemek üzere merkezi bir yapı oluşturulması. İlgili bütün kurumlar arasında koordinasyonun geliştirilmesi.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri hakkındaki Yönetmeliğin uygulanmasının sağlanması ve hükümlerinin, seçilmiş yetkililer, adli, akademik ve askeri personeli de kapsayacak biçimde genişletilmesi.
- Parlamenterlere ve kamu çalışanlarına uygulanan dokunulmazlık kapsamının Avrupa uygulamaları doğrultusunda sınırlandırılması . Siyasi partilerin ve seçim kampanyalarının finansmanında şeffaflığa ilişkin mevzuatın iyileştirilmesi

İnsan Hakları ve Azınlıkların Korunması

Uluslararası İnsan Hakları Hukukuna Riayet Edilmesi

- İşkenceye Karşı BM Sözleşmesinin, gözaltı yerlerinin bağımsız olarak denetlenmesini sağlayacak bir sistemin kuruluşunu öngören İhtiyari Protokolünün onaylanması

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

- Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesine uyulması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının bütünüyle uygulanması.
- Avrupa Hakları Mahkemesi'nin ilgili kararları doğrultusunda yeniden yargılanma hakkının uygulanmasını sağlayabilmek üzere Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değiştirilmesi

İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Uygulanması

- İlgili BM ilkelerine uygun olarak bağımsız ve yeterli kaynakları bulunan bir ulusal insan hakları enstitüsünün kurulması. İnsan hakları ile ilgili davaların, istatistiksel verilerle izlenmesi.
- Kolluk kuvvetlerinin insan hakları ve soruşturma teknikleri konularındaki eğitimine devam edilmesi.

Medeni ve Siyasi Haklar

İşkence ve kötü muamelenin önlenmesi

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin tavsiyeleri doğrultusunda işkence ve kötü muameleye karşı "sıfır hoşgörü" politikası bağlamında kabul edilen önlemlerin uygulanmasının sağlanması.
- Özellikle tıbbi uzmanlığı artırmak suretiyle İstanbul Protokolünün ülke çapında uygulanmasının sağlanması.
- Suçun cezasız kalması ile mücadelenin yoğunlaştırılması. Savcıların, iddialara ilişkin olarak faillerin belirlenip mahkemeler tarafından cezalandırılmasını sağlayacak şekilde zamanında ve etkili soruşturmalar yürütmelerinin sağlanması

Adalet Erişim

- Hukuki yardım ve nitelikli tercüme hizmetleri sağlamak için çalışmaların güçlendirilmesi

İfade Özgürlüğü

- İfade özgürlüğüne tam olarak uyulmasını sağlamak amacıyla, basın özgürlüğü dahil ifade özgürlüğüne ilişkin mevzuatın, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uygun olarak revize edilmesi.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Şiddet içermeyen düşüncelerini açıkladıkları için haklarında dava açılan ya da hüküm giyen kişilerin durumlarının düzeltilmesi.

Toplanma ve Dernek Kurma Özgürlüğü

- AİHS ve ilgili içtihatına uygun olarak dernek kurma ve barışçı toplantı yapma özgürlüğüne ilişkin tüm reformların uygulanmasına devam edilmesi. Güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanmasının önlenmesi için tedbirler uygulanması
- Siyasi partilere yönelik mevzuatın AB Üye Ülkeleri'ndeki en iyi uygulamalara paralel hale getirilmesi

Sivil Toplum Örgütleri

- Sivil toplumun gelişiminin ve kamu politikalarının şekillendirilmesine katılımının daha güçlendirilmesi.
- Türk sivil toplumu ve Avrupa'daki muadillerinin tüm bölümleri arasındaki açık iletişim ve işbirliğinin kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi.

Din Özgürlüğü

- Uygulanan din özgürlüğüne tam olarak uyulmasını sağlayacak bir hoşgörü ortamının yaratılması için gerekli tedbirlerin alınması

AİHS ve AİHM kararlarına uygun olarak:

- Vakıflar ile ilgili mevzuatın revize edilmesi ve uygulanması.
- Vakıflarla ilgili yeni yasanın kabul edilmesi ve uygulanması için beklenen mevcut mevzuatın açıklanması ve uygulanması
- Gayri-Müslim dini toplulukların hukuki kişilik elde etmeleri ve haklarını kullanabilmelerinin sağlanması.
- Gayri-Müslim azınlıklar için din adamlarının eğitimi dahil olmak üzere din eğitimi imkanının sağlanması.
- Türk ve yabancı uyruklulara örgütlü din toplulukları hayatına katılım aracılığıyla din özgürlüğü haklarını kullanabilmelerine yönelik olarak eşit muamelenin sağlanması.
- Vicdani veya dini sebeplerle askerlik hizmetini yapmayı reddedenlerin yinelenen şekilde yargılanmalarını ve mahkumiyetlerini önleyecek mevzuatın kabul edilmesi.

Ekonomik ve Sosyal Haklar

Kadın Hakları

- Kadın haklarına ilişkin mevcut mevzuatın uygulanması ve namus suçları da dahil her türlü şiddet eylemlerine karşı önlemler alınması. Hakim ve savcılar, kanun icra makamları, belediyeler ve diğer kurum yetkilileri için uzmanlık eğitimlerinin sağlanması ve mevcut mevzuata uygun olarak,

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

tüm büyükşehir belediyelerinde şiddete maruz kalabilecek kadınlar için sığınma evleri oluşturma çabalarının artırılması;

- Cinsiyet meselelerinde toplum bilincinin, özellikle erkeklerde yükseltilmesine yönelik çalışmaların artırılması, eşit eğitim hakkı ve iş piyasasına, sosyal ve siyasi hayata eşit katılım yolları da dahil olmak üzere, kadının toplumdaki rolünün, teşviki ve bu amaç çerçevesinde faaliyet gösteren kadın örgütlerinin desteklenmesi

Çocuk Hakları

- Çocuk Koruma Yasasının tam anlamıyla uygulanması ile çocuk haklarının AB ve uluslararası standartlarla uyumlu hale gelecek biçimde korunması hususunun teşvik edilmesi.
- Çocuk işçiliği ve sokak çocuklarının durumunun iyileştirilmesi ve sorunlarıyla mücadelede devam edilmesi.

İşçi Hakları ve Sendikalar

- Sendikalarla ilgili tüm hakların, özellikle de örgütlenme, grev ve toplu sözleşme haklarının, AB standartlarına ve ilgili ILO sözleşmelerine uygun olmasının sağlanması
- Sosyal diyalogun ve AB'de karşılık gelen ortaklar ile işbirliği tesisinin teşvik edilmesi hususlarının daha da fazla güçlendirilmesi.

Ayrımcılığa Karşı Politikalar

- Gerek yasama gerek uygulamada insan hakları ile temel hak ve özgürlüklerden dil, siyasi görüş cinsiyet, yaş, inanç, fiziksel-zihinsel engel, etnik köken ve cinsel tercih gözetmeksizin, tüm bireylerin tam anlamıyla faydalanmasının garanti altına alınması.
- Ders kitaplarında ve müfredatta, ayrımcılığa yol açan hususların kaldırılmasına yönelik çabaların güçlendirilmesi.

Azınlık hakları, kültürel haklar ve azınlıkların korunması

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uyan ve Azınlıkların Korumasına Dair Çerçeve Sözleşme'de ortaya konan ilkeler ile üye ülkelerdeki en iyi uygulamalara kabil biçimde; kültürel çeşitliliğin sağlanması, azınlıkların korunması ve onlara saygı gösterilmesinin teşvik edilmesi.
- Azınlıkların kanuni yasalarla korunması ve özellikle AİHS'nin 1 numaralı protokolüne uygun biçimde barışçıl mülkiyet haklarının teminat altına alınması.

Kültürel Haklar

- Türkçe dışında yapılan Radyo/TV yayınlarına erişimin etkili biçimde geliştirilmesi, özellikle geriye kalan yasal engellerin de ortadan kaldırılması.
- Türkçe dışındaki dillerin öğretilmesinin teşvikine yönelik uygun tedbirlerin alınması

Doğudaki ve Güneydoğudaki Durum

- Bölgeler arası eşitsizliklerin giderilmesine yönelik kapsamlı bir yaklaşım sergilenmesi; Kürt kökenli olanlar dahil tüm Türk vatandaşları için iktisadi, sosyal ve kültürel fırsatları geliştirecek biçimde özellikle Güneydoğudaki durumun iyileştirilmesi.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Güneydoğudaki köy koruculuğu sisteminin feshi.
- Kara mayınlarının temizlenmesi.

Yerinden edilmiş kişiler

- BM Genel Sekreterinin Yerlerinden Edilmiş Kişiler Özel Temsilcisinin tavsiyeleri doğrultusunda ülke içinde yerlerinden edilmiş kişilerin yaşadıkları yerlere geri dönüşlerinin kolaylaştırılmasına yönelik tedbirlerin takibi.
- Terör ve terörle mücadelede kaynaklanan zararlarının karşılanması hakkındaki kanunun uygulanmasına devam edilmesi. Mağdurların adil ve hızlı bir biçimde tazmin edilmelerinin sağlanması.

Bölgesel Meseleler ve Uluslararası Yükümlülükler

Kıbrıs

- BM çerçevesinde ve AB'nin üzerine inşa edilmiş olduğu ilkeler doğrultusunda Kıbrıs sorununa kapsamlı ve geçerli bir çözüm bulunması yönünde imzalanan 8 Temmuz sürecinin uygulanmasına yönelik çabaların aktif olarak desteklenmesi ve böylesine kapsamlı bir çözüm için daha iyi bir ortamın yaratılması için somut adımların atılması.
- Ankara Anlaşması'nı, Kıbrıs dahil olmak üzere yeni AB üyesi ülkelerin katılımına uyumlaştıran ve Kıbrıs bayraklı ve Kıbrıs ticaretine¹ hizmet eden gemilere yönelik kısıtlamaları kaldıran Protokolün uygulanması.
- Kıbrıs Cumhuriyeti dahil olmak üzere, Türkiye ile AB üyesi tüm ülkeler arasındaki ikili ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik somut adımların mümkün olduğu kadar kısa sürede atılması.¹

Sınır sorunlarının barışçıl çözümü

- Süregelen sınır anlaşmazlıklarının, gerektiğinde Uluslararası Adalet Divanı'nın yargı yetkisi de dahil olmak üzere, Birleşmiş Milletler Şartı'ndaki anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözülmesi ilkesiyle uyumlu şekilde çözüme kavuşturulması yönündeki çabaların daha fazla sürdürülmesi.
- İyi komşuluk ilişkilerinin sürdürülmesi; komşular ile aradaki anlaşmazlık kaynaklarının ele alınması ve sınır anlaşmazlıklarının barışçıl yollarla çözülmesi sürecini olumsuz yönden etkileyebilecek herhangi bir tehdit yada hareketten kaçınılması

Ortaklık Anlaşması altındaki Yükümlülükler

- Gümrük Birliği de dahil olmak üzere Ortaklık Anlaşması altında üstlenilen yükümlülüklerin uygulanmasının sağlanması.

Ekonomik kriterler

---

1 21 Eylül 2005 tarihli Avrupa Topluluğu ve Üye Ülkeleri bildirisine de bakınız.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Makroekonomik istikrarın ve öngörülebilirliğin korunmasına yönelik olarak uygun önlemlerin alınması amacıyla uygun maliye ve para politikalarının uygulanmasına devam edilmesi. Sürdürülebilir ve etkili bir sosyal güvenlik sisteminin uygulanması
- Ekonomi için tutarlı ve sürdürülebilir bir ekonomi politikası çerçevesi sağlamak amacıyla, farklı kurumlarda ve politik alanlarda ekonomi politikası koordinasyonunun daha fazla güçlendirilmesi.
- Kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmesine devam edilmesi.
- Özellikle enerji ve tarım alanlarında olmak üzere piyasanın serbestleştirilmesine ve fiyat reformlarına devam edilmesi.
- İş gücü piyasası dengesizliklerin ele alınması. Bu amaçla, katılım ve istihdam oranlarının yükseltilmesi için işgücü piyasasında teşvik edici yapıların ve esnekliğin arttırılması ; eğitimin ve mesleki eğitim çabalarının iyileştirilmesi ve böylece tarımdan, hizmet temelli ekonomiye geçilmesinin teşvik edilmesi.
- İş ortamının iyileştirilmesi. Bu amaçla, ticari yargının işleyişinin iyileştirilmesi, piyasa düzenleme otoritelerinin bağımsızlıklarının korunması ve pazardan çıkış engellerinin ele alınmasına yönelik olarak iflas prosedürlerinin iyileştirilmesi.
- Kayıtdışı ekonomiyle mücadele araçlarının belirlenmesi ve uygulanması .

Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme yeteneği

Fasıl 1: Malların Serbest Dolaşımı

- Kullanılmış motorlu araçlar dışındaki ürünler ile ilgili sertifikalara yönelik uygun olmayan taleplerin, ithalat izinlerinin ya da lisans şartlarının kaldırılması.
- Kullanılmış motorlu araçlara yönelik ithalat izinlerinin kaldırılmasına yönelik Komisyona bir plan sunulması.
- AT Antlaşmasının 28-30. Maddelerine aykırılık teşkil eden düzenlemelerin tespitinin tamamlanması, bunların yürürlükten kaldırılmaları için bir plan hazırlanması ve Türk yasal sistemine, karşılıklı tanıma şartının getirilmesi.
- Beşeri tıbbi ürünlerde düzenleyici veri koruma ile ilgili kalan konulara eğilinmesi.

Fasıl 3: İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi

- Bu fasılla ilgili müktesebata uyum sağlanabilmesi için, kurumsal kapasite ve mevzuat uyumu açısından gerekli tüm adımlarla ilgili takvimi de içeren detaylı bir stratejinin sunulması.
- Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in mesleki niteliklerle ilgili 7 Eylül 2005 tarihli ve 2005/36/AT sayılı direktifinde¹ belirlenen eğitimle ilgili asgari şartların kabul ederek, mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması ile ilgili müktesebata uyumun sağlanmasına devam edilmesi, özellikle, mesleki tanınma için akademik tanınmadan ayrı bir prosedür sağlanması.

---

¹ OJ L 255, 30.09.2005, s.22. No. 1430/2007 (OJ L 320, 6.12.2007, s.3) sayılı Komisyon Tüzüğü ile en son değiştirilmiş Direktif.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Posta hizmetleri ile ilgili müktesebata uyuma başlanması.

Fasıl 4: Sermayenin Serbest Dolaşımı

- AB kaynaklı doğrudan yabancı yatırımları etkileyen kısıtlamaların kaldırılmasına devam edilmesi.
- Ödeme sistemleriyle ilgili mevzuatın, müktesebata uyumuna başlanması

Fasıl 5: Kamu Alımları

- Kamu alımları konusunda tutarlı bir politika sağlama ve bu politikanın uygulanmasını izleme görevinin bir kuruma verilmesi.
- Müktesebata uyum amacıyla kurumsal kapasitenin gelişmesi ve mevzuat uyumunun sağlanması için gerekli tüm reformları içeren kapsamlı bir stratejinin sunulması.

Fasıl 6: Şirketler Hukuku

- Yeni Türk Ticaret Kanununun kabul edilmesi.

Fasıl 7: Fikri Mülkiyet Hukuku

- Fikri mülkiyet haklarının uygulanması amacıyla polis, gümrük ve yargı arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi ve bu kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi.
- Özellikle ticari marka taklitleri ve korsanlık konularının ele alınması.

Fasıl 8: Rekabet Politikası

- Müktesebata uygun bir devlet yardımları kanununun kabul edilmesi ve mevcut şeffaflık taahhütlerini yerine getirebilecek, işlevsel olarak bağımsız bir devlet yardımları izleme otoritesinin oluşturulması.
- Ulusal Çelik Sektörü Yeniden Yapılanma Programının AB gerekliliklerine uygun olarak tamamlanması ve kabul edilmesi.

Fasıl 9: Mali Hizmetler

- Kredi kurumları ve yatırım şirketleri için yeni sermaye gereksinimleri ve ilgili diğer direktiflere (mevduat garanti programı, toparlama ve yeniden örgütlenme, finansal holdingler, banka hesapları) uyumun sağlanmasına devam edilmesi.
- Hem bankacılık sektöründe hem de bankacılık dışı mali sektörde ihtiyati ve denetime ilişkin standartların güçlendirilmesi. Sigorta ve emeklilik sektöründe bağımsız düzenleyici ve denetçi bir otoritenin kurulması.

Fasıl 10: Bilgi Toplumu ve Medya

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Mevcut AB Düzenleyici Çerçevesiyle uyumlu yeni bir Elektronik Haberleşme Kanununun kabul edilmesi.
- 2002 AB düzenleyici çerçevesi için anahtar “başlangıç koşullarının” kabul edilmesinin ve uygulanmasının tamamlanması.
- Görsel işitsel politika alanında, özellikle Sınır Tanımayan Televizyon direktifi ile ilgili, mevzuat uyumuna devam edilmesi.

Fasıl 11: Tarım ve Kırsal Kalkınma

- AB gerekliliklerine uygun olarak akredite edilecek bir IPARD (Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı- Kırsal Kalkınma Bileşeni) ajansının kurulması.
- Dana eti, canlı büyükbaş ve yan ürünlerinin ticaretiyle ilgili kısıtlamaların kaldırılması.

Fasıl 12: Gıda güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı

- Gıda, yem ve veterinerlik konularında AB gereklilikleriyle uyumlu ve AB müktesebatının tam olarak aktarılmasına olanak sağlayacak bir çerçeve kanunun kabul edilmesi.
- AB müktesebatıyla uyumlu olarak büyükbaş hayvanların kimliklendirilmesi ve hareketlerinin kaydı sisteminin işlerliğinin sağlanması ve koyun ve keçilerin hareketlerinin izlenmesi için uygun bir sistemin uygulanmaya başlanması.
- Trakya bölgesinin Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı tarafından, aşılama yoluyla şap hastalığından arı bölge olarak tanınması için gerekli önlemlerin alınması.
- AB müktesebatına dayalı olarak tüm tarım- gıda işletmelerinin sınıflandırılması ve bu işletmelerin iyileştirilmesi için bir Ulusal Program hazırlanması.

Fasıl 13: Balıkçılık

- Özellikle, balıkçılıkla ilgili tüm konulardan sorumlu merkezi bir birim oluşturulması yoluyla idari yapıların güçlendirilmesi. Ayrıca, balıkçılık denetim ve kontrol hizmetlerinin güçlendirilmesine özel önem verilmesi
- Denetim ve kontrol ile kaynak ve filo yönetimi alanları da dahil olmak üzere, AB gerekliliklerine uygun olarak revize edilmiş Su Ürünleri Kanununun kabul edilmesi.

Fasıl 14: Taşımacılık Politikası

- Türk demiryolu pazarının kademeli olarak açılması amacıyla Demiryolu Çerçeve Kanununun kabul edilmesi ve altyapı yönetimi ve hizmet sunumu ile ilgili işlevlerin birbirinden ayrılmasının sağlanması
- Kirliliğin önlenmesinin etkin bir şekilde uygulanmasına özel önem vererek denizcilik sektöründe uyum çalışmalarına ve uygulamalara devam edilmesi. Türk filosunun emniyet kaydının iyileştirilmesi ve deniz güvenliği müktesebatının uygulanması da dahil olmak üzere denizcilik idaresinin daha fazla güçlendirilmesi.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Havacılık alanında, Güneydoğu Akdeniz bölgesinde uygun düzeyde bir hava emniyetinin temini amacıyla gerekli iletişimi sağlayacak teknik çözüme yönelik olarak çalışılması
- “Topluluk Tahsisi”nin tanınması sürecine katılınması ve Tek Avrupa Hava Seması ile ilgili müktesebata kademeli olarak uyum sağlanması için net bir strateji belirlenmesi.
- Avrupa Sivil Havacılık Konferansı’nın, sivil havacılık güvenliği alanındaki politika beyanatının ilgili hüküm ve şartlarına uyum sağlanması ve bunların uygulanması.

Fasıl 15: Enerji

- Enerji Topluluğu Antlaşmasına olası üyelik amacı da dikkate alınarak gaz ve elektrik iç piyasası ile elektriğin sınır ötesi ticaretine ilişkin müktesabata uyumun ve ilgili uygulamaların sürdürülmesi. Doğalgaz iletiminde adil ve ayırım gözetmeyen kuralların uygulanmasının sağlanması.
- Çeşitli düzenleyici otoritelerin kapasitelerinin geliştirilmesine devam edilmesi ve bağımsızlıklarının sağlanması.
- Enerji verimliliği alanında uyuma devam edilmesi ve idari kapasitenin güçlendirilmesi; yüksek verimli kojenerasyonun teşvik edilmesi; uygun ve iddialı hedefler ile teşviklerin belirlenmesi dahil olmak üzere ulaştırma, elektrik, ısıtma/soğutma alanlarında yenilenebilir enerji kullanımının geliştirilmesi
- Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık Yönetimi Güvenliği Birleşik Sözleşmesine katılınması.

Fasıl 16: Vergilendirme

- Alkollü ürünler, ithal tütün ve ithal sigaralara ilişkin ayırımcı vergilerin önemli ölçüde azaltılmasına yönelik uygulanabilir adımların atılması ve bunların dışında kalan ayırımcı vergilendirmenin ivedilikle kaldırılması amacıyla, Komisyon’un da kabul ettiği ve kilometre taşlarının belirlendiği bir planın sunulması.
- Özel tüketim vergileri ve KDV konusunda, özellikle yapıları ve uygulanan oranlar ile ilgili uyumun sürdürülmesi
- Uyumun arttırılması, vergi gelirlerinin toplanmasının iyileştirilmesi ve kayıt dışı ekonominin azaltılması amacıyla Bilgi Teknolojisi sektörü de dahil olmak üzere vergi idaresinin güçlendirilmesine ve modernizasyonuna devam edilmesi.

Fasıl 18: İstatistik

- ESA 95’e uygun anahtar ulusal hesap göstergelerinin zamanında oluşturulması.
- AB gereklilikleri doğrultusunda tarım istatistiklerinin sağlanmasına yönelik bilgi toplanması için metodolojinin ve örgütsel yapının uyumlaştırılması.
- İş yeri kayıtlarının oluşturulmasının tamamlanması

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

Fasıl 19: Sosyal Politika ve İstihdam

- Diğer hususların yanı sıra, sendikaların faaliyetlerini sınırlayan hükümleri kaldıran ve sendikal hakların tamamını sağlayan yeni mevzuatın kabul edilmesi suretiyle, tüm düzeylerde, etkili bir sosyal diyalog için koşulların oluşturulması.
- Türkiye'deki kayıtdışı çalışmayla ilgili bir analizinin yapılması ve müktesebatın tüm iş gücünü kapsayacak şekilde uygulanması için genel bir eylem planı çerçevesinde bu problemi çözmek için bir planın tasarlanması.
- Ortak Sosyal İçerme Belgesi (JIM) ve İstihdam Politikası Öncelikleri Ortak Değerlendirme Belgesi (JAP) ile ilgili çalışmaların bitirilmesi ve her iki izleme sürecinin aktif olarak uygulanması.

Fasıl 20: İşletme ve Sanayi Politikası

- Kapsamlı ve güncel bir sanayi politikası stratejisinin kabul edilmesi.

Fasıl 22: Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu

- Topluluğun uyum politikasının uygulanmasına yönelik bir hazırlık olarak AB katılım öncesi programlarının uygulanması için, özellikle ilgili bakanlıklar düzeyinde, programlama, proje hazırlama, izleme, değerlendirme ve mali yönetim ve kontrol alanlarında idari kapasitenin güçlendirilmesi ve kurumsal yapıların oluşturulmasının pekiştirilmesi.

Fasıl 23: Yargı ve Temel Haklar

- Kişisel verilerin korunması hakkındaki müktesebat ile ilgili mevzuatın uyumlaştırılması ve bağımsız bir, veri koruma denetleme otoritesinin kurulmasına yönelik çabaların artırılması.
- İlgili diğer öncelikler için "siyasi kriterler" bölümüne bakınız.

Fasıl 24: Adalet, Özgürlük ve Güvenlik

- Tüm kolluk kuvvetleri kurumlarının güçlendirilmesi ve geliştirilmesi ile bunların statü ve işleyişlerinin, kurumlararası işbirliğinin geliştirilmesi dahil olmak üzere, AB standartlarıyla uyumlaştırılmasına devam edilmesi. Etik kodun kabul edilmesi ve daha iyi hesap verilebilirliği teminen tüm kolluk kuvvetlerini kapsayan bağımsız ve etkin bir şikayet sisteminin kurulması.
- İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının uygulanması konusunda bir yol haritasının kabul edilmesini de içeren çabaların devam ettirilmesi, yasadışı göçle mücadele konusunda Uluslararası standartlarla uyum içerisinde kapasitenin artırılması.
- AB ile Geri Kabul anlaşmasının en kısa zamanda tamamlanması.
- AB müktesebatı ile uyumlu "bir iltica otoritesinin kurulmasını da içeren" kapsamlı bir iltica kanununun kabulü için hazırlıkların yapılması konusunda ilerleme sağlanması.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Açıklayıcı bir yol haritasının tanımını da içeren Entegre Sınır Yönetimi Eylem planının uygulanması çabalarının sürdürülmesi. Yeni bir sınır kolluk kuvveti biriminin kurulması için gerekli adımların atılması.
- Ulusal Örgütlü Suçlarla Mücadele Stratejisinin uygulanması. Örgütlü suçlar, uyuşturucu, insan kaçakçılığı, dolandırıcılık, yolsuzluk ve karapara aklanmasına karşı mücadelenin güçlendirilmesi.

Fasıl 26: Eğitim ve Kültür

- Artan iş yükü ile başa çıkabilmek için Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik programlarını uygulayan Ulusal Ajansının idari kapasitesinin güçlendirilmesi.

Fasıl 27: Çevre

- Müktesebatın kademeli olarak iç hukuka aktarılması, uygulanması ve yürürlüğe girmesi için, kilometre taşlarının ve takvimin belirlendiği ve ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde gerekli kurumsal kapasitenin ve mali kaynakların oluşturulmasına yönelik planları da içeren kapsamlı bir stratejinin kabul edilmesi.
- İdari kapasitenin güçlendirilmesinin yanı sıra, özellikle, sınır aşan durumları da içeren çevresel etki değerlendirmesi gibi yatay ve çerçeve mevzuatın iç hukuka aktarılması, uygulanması ve yürürlüğe konmasına devam edilmesi.
- Ulusal Atık Yönetimi Planının kabul edilmesi.

Fasıl 28: Tüketici ve Sağlığın Korunması

- Kan, dokular, hücreler ve tütün alanlarını da içeren tüketici ve sağlıkla ilgili müktesebata uyumunun artırılması ve idari yapıların yeterliliğinin ve uygulama kapasitesinin sağlanması.
- Tüketici mevzuatının yorumlanmasındaki tutarlılığın sağlanması için, eğitim aracını da dahil ederek, mahkemelerin kapasitesinin güçlendirilmesi.

Fasıl 29: Gümrük Birliği

- Özellikle gümrük kontrolleri ve vergi denetimi kuralları olmak üzere, serbest bölgeler mevzuatının AB müktesebatı ile uyumlu hale getirilmesi.
- Yasadışı ticaret ve sahtecilik başta olmak üzere, gümrük idaresinin uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi. Bilgi teknolojileri sistemlerinin AB sistemlerine bağlanmasına yönelik hazırlıkların devam ettirilmesi.
- Türkiye'ye giriş yapan yolculara gümrüksüz mağazalarda satılan Gümrük Birliği kapsamındaki mallardaki vergi muafiyetinin kaldırılması.

Fasıl 30: Dış İlişkiler

- OECD'de ve Doha Kalkınma Gündemi bağlamında Dünya Ticaret Örgütünde AB pozisyonu ile uyum sağlanması.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Genelleştirilmiş tercihler sistemine (GTS) ilişkin Topluluk rejimine uyumun tamamlanması.
- Üçüncü ülkelerle henüz tamamlanmamış olan serbest ticaret anlaşmalarının müktesebata uygun olarak tamamlanması yönünde çabaların sürdürülmesi.

Fast 31: Dış, Güvenlik ve Savunma politikası

- ODGP dahilinde AB ortak tutumları, açıklamaları, beyanları ve girişimleriyle uyumlu olmaya devam etmek
- Wassenaar gibi düzenlemelere ve uluslararası örgütlere tüm AB ülkelerinin üyeliğiyle ilgili konular da dahil olmak üzere, uluslararası örgütlerde üçüncü ülkelere yönelik politika ve tutumlarını AB'nin ve üye ülkelerin politika ve tutumlarıyla uyumlu hale getirmek

Fast 32: Mali Kontrol

- Güncellenmiş bir Kamu İç Mali Kontrol Politika Belgesinin (PIFC) ve bundan hasıl olan Kamu İç Mali Kontrol mevzuatının kabul edilmesi.
- Türk Sayıştayının işleyişinin Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Örgütü (INTOSAI) standartları ve ilkeleri ile uyumlu olmasının sağlanması için, beklemekte olan mevzuatın kabul edilmesi.
- AB'nin mali çıkarlarının korunması için bağımsız olarak çalışacak bir yolsuzlukla mücadele koordinasyon yapısının oluşturulması.

3.2. Orta Vadeli Öncelikler

Ekonomik Kriterler

- Özelleştirme programının tamamlanması
- Kamu finansmanının sürdürülebilirliğinin sağlanması
- Genç nesil ve kadınlara özel önem atfedilerek eğitim ve sağlık alanındaki genel seviyenin iyileştirilmesine devam edilmesi.
- Ekonominin rekabet edebilirliğini büyük ölçüde güçlendirmek için, ülkenin özellikle enerji ve ulaştırma alanlarında altyapısının geliştirilmesi.

Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme

Fast 2: İşçilerin Serbest Dolaşımı

- Kamu İstihdam Hizmetlerinin, Avrupa İstihdam Hizmetleri (EURES) ağına katılabilmesi için yeterli kapasitesinin sağlanması.
- Özellikle sosyal güvenlik planlarının koordinasyonu bakımından, kurumsal yapıların güçlendirilmesine devam edilmesi.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

Fasıl 3:İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi

- İş Kurma hakkı ve sınır ötesi hizmet sunma serbestisi ile ilgili kısıtlamaların daha fazla kaldırılması.
- Posta hizmetlerinde müktesebat uyumuna devam edilmesi.
- Özellikle vatandaşlık şartlarının kaldırılması olmak üzere, mesleki niteliklerin karşılıklı olarak tanınması konusunda müktesebat uyumuna devam edilmesi.

Fasıl 5: Kamu alımları

- Kamu alımı stratejisinin uygulanması
- Kamu alımı prosedürlerinde elektronik yöntemlerin kullanılmasının teşvik edilmesi.

Fasıl 6: Şirketler Hukuku

- Müşterek muhasebe ve denetim alanında, AB standartları ile uyumlu ve genel amaçlara yönelik bir mali raporlama çerçevesinin kabul edilmesi.
- Bildirim yükümlülüğünün güçlendirilmesi. Denetime tabi tüzel kişilikler ve konsolide mali tablolar hakkında, bunları kamuya açık hale getirmek üzere şirketler tarafından dosyalanması için gereken genel şartların kabul edilmesi.

Fasıl 7: Fikri Mülkiyet Hukuku

- Uyum çalışmalarına devam edilmesi ve fikri mülkiyet haklarının etkin olarak uygulanmasının temini.

Fasıl 8: Rekabet Politikası

- Devlet yardımları alanında ikincil mevzuatın uyumlaştırılması.
- Mevcut ikili taahhütler ile uyumlu olarak devlet yardımları alanında şeffaflığın sağlanması. Yürürlükte olan tüm yardım planlarının Topluluğa bildirilmesi ve verilmesi öngörülen herhangi bir münferit yardımın önceden Topluluğa bildirilmesi.

Fasıl 10: Bilgi Toplumu ve Medya

- Elektronik haberleşme alanında müktesebatın iç hukuka aktarılmasına ve uygulanmasına devam edilmesi ve piyasaların tam serbestleşmeye hazırlanması..
- Görsel-işitsel konularda müktesebata uyumun artırılması ve düzenleyici otoritenin bağımsızlığının ve idari kapasitesinin güçlendirilmesi.

Fasıl 11: Tarım ve Kırsal Kalkınma

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Tarım arazilerindeki denetime hazırlık teşkil etmesi açısından, arazi tanımlama ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sisteminin geliştirilmesine devam edilmesi.
- Tarım-çevre tedbirlerinin gelecekte uygulanabilmesi bakımından, çevre ve kırsal bölgelere ilişkin pilot eylemlerin uygulanması için hazırlıklara başlanması.

Fasıl 12: Gıda güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı

- Hayvan hastalıklarına karşı kontrol tedbirlerinin kabul edilmesi ve hayvan sağlığı ile ilgili durumun gerektirmesi halinde eradikasyon planlarının oluşturulması.
- Bilhassa referans laboratuvarları, kalıntı testleri (kontrol planları dahil) ve numune alma işlemleri başta olmak üzere, gıda güvenliği ile hayvan ve bitki sağlığı alanlarında laboratuvar ve kontrol kapasitelerinin geliştirilmesi.
- Bulaşıcı Süngerimsi Ensefalopati (TSE) ve hayvansal yan ürünler ile ilgili mevzuata uyum sağlanması ve gerekli toplama ve bertaraf sistemlerinin kurulmaya başlanması.

Fasıl 13: Balıkçılık

- Deniz kaynakları hakkında doğru bilgi elde etmek amacıyla güvenilir bir stok değerlendirme sisteminin kurulması.
- Mevcut filo kayıt sisteminin AB koşullarına uyarlanması.

Fasıl 14: Taşımacılık Politikası

- Özellikle karayolu taşımacılığı ve hava emniyeti ilgili olarak taşımacılık müktesebatına hukuki ve idari uyum çalışmalarının sürdürülmesi.
- Kontrol tedbirleri de dahil olmak üzere, müktesebatın AB standartlarına uygun bir biçimde uygulanması için kapasitesinin güçlendirilmesi.

Fasıl 15: Enerji

- Elektrik ve gaz direktiflerine uygun olarak, rekabete açık bir enerji iç piyasasının oluşturulmasının sağlanması. Düzgün işleyen ve rekabete açık bir enerji piyasası için gereken idari ve düzenleyici yapıların daha da güçlendirilmesi.
- AB standartları ile uyumlu, yüksek seviyede nükleer güvenlik sağlayan bir nükleer kanunun kabul edilmesi.

Fasıl 16: Vergilendirme

- Özel tüketim vergisi ve KDV ile ilgili mevzuatın, özellikle de indirim, muafiyet, istisna, vergi iadeleri ve indirimli oranların uygulanmasıyla ilgili olarak, AB müktesebatıyla uyumlaştırılmasına devam edilmesi.

Fasıl 18: İstatistik

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Verinin zamanında toplanması, işlenmesi ve dağıtılmasını sağlamak amacıyla TUIK'in koordinatör rolünün güçlendirilmesi ve idari kapasitesinin iyileştirilmesi.

Fasıl 19: Sosyal Politika ve İstihdam

- AB müktesebatının iç hukuka aktarılmasına devam edilmesi ve iş teftiş de dahil olmak üzere, ilgili idari ve uygulayıcı yapıların sosyal ortaklarla işbirliği içinde güçlendirilmesi.
- İşgücü piyasasını ve sosyal gelişmeleri izleme ve değerlendirme kapasitesinin artırılması ve yapısal problemlerin ele alınması.

Fasıl 21: Trans Avrupa Ağları

- Taşıma Altyapısı İhtiyaç Analizi (TINA) kapsamında tanımlanan projelere ve Avrupa Topluluğu TEN-Enerji Kılavuzu'nda sıralanan ortak çıkar projelerine öncelik verilmesi.

Fasıl 22: Bölgesel Politika ve Yapısal Politika Araçlarının Koordinasyonu

- Gelecekte uygulanması muhtemel Topluluk uyum politikasına yönelik olarak, idari kapasitenin merkezi, bölgesel ve yerel düzeyde artırılması.

Fasıl 24: Adalet, Özgürlük ve Güvenlik

- AB müktesebatı ile uyumlu entegre sınır yönetimi sisteminin kurulması çabalarının hızlandırılması, sınırlardaki Uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişilerin tanımlanması için ön izleme mekanizmasını da kapsayan ve personelin profesyonelleşmesi ve kurumlararası yakın işbirliği temelinde bir sistemin kurulması.
- Özellikle Cenevre Sözleşmesi'ne getirilen coğrafi sınırlamaların kaldırılması yoluyla, mülteciler için korumanın, sosyal destek ve bütünleşme tedbirlerinin geliştirilmesi yoluyla iltica alanındaki müktesebat uyumuna devam edilmesi.
- Adli konulardaki müktesebatın Türk mevzuatı ile uyumunun sağlanması ve bu alandaki müktesebatın uygulanması için adli kapasitenin güçlendirilmesi.

Fasıl 27: Çevre

- Çerçeve mevzuat, uluslararası çevre sözleşmeleri ile doğa koruma, su kalitesi, kimyasallar, endüstriyel kirlilik, risk yönetimi ve atık yönetimi ile ilgili müktesebatın iç hukuka aktarılmasına ve uygulanmasına devam edilmesi.
- Çevresel gereksinimlerin diğer sektörel politikalara entegre edilmesinin takibi.

Fasıl 28: Tüketicinin ve Sağlığının Korunması

- Tüketicinin korunmasına ilişkin kuralların etkin bir biçimde uygulanması ve ilgili tüketici örgütlerinin de katılımıyla yüksek düzeyli bir korumanın sağlanması.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayrı resmi tercümedir.

- Ruh sağlığı alanında, kurumsallaşmaya alternatif olarak toplumsal tabanlı hizmetler oluşturulması ve ruh sağlığı bakımı için yeterli miktarda mali kaynağın tahsis edilmesinin sağlanması.

Fasıl 29: Gümrük Birliği

- Çift kullanımlı mallar ve teknolojilere, prokürörlere ve taklit ve korsan mallara ilişkin mevzuatın uyumlaştırılmasının tamamlanması.

Fasıl 32: Mali Kontrol

- Türk Ceza Kanununun Avrupa Topluluklarının Mali Çıkarlarının Korunması Sözleşmesi (PIF) ve protokolleriyle uyumlaştırılması.

4. PROGRAMLAMA

Katılım Ortaklığı Belgesinde belirtilen önceliklere yönelik mali yardım, iki mali araç vasıtasıyla sağlanacaktır: 2006 yılında ve öncesinde kabul edilen programlar, Türkiye için katılım öncesi mali yardıma ilişkin 17 Aralık 2001 tarihli ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğüne göre uygulanacaktır¹. 2007'den itibaren kabul edilen proje ve programlar ise 1085/2006 sayılı Komisyon Tüzüğüne göre uygulanacaktır. Her iki araç uyarınca da, Komisyonun alacağı finansman kararlarını takiben Türkiye ve Komisyon arasında finansman anlaşmaları imzalanacaktır. Finansman anlaşmaları, somut programların uygulanabilmesi için yasal dayanak işlevi görmektedir.

Türkiye ayrıca çok ölkeli ve yatay programlardan da fon elde edebilecektir.

5. KOŞULLULUK

Türkiye'nin katılım öncesi araçlar vasıtasıyla projelerin finansmanına yönelik Topluluk yardımından faydalanması; 1/95 sayılı Gümrük Birliği Kararı ve diğer kararlar da dahil olmak üzere Türkiye'nin AT-Türkiye Anlaşmalarından kaynaklanan taahhütlerine uyması, Kopenhag kriterlerini etkili bir biçimde karşılaması ve özellikle işbu revize edilmiş Katılım Ortaklığı Belgesinde yer alan önceliklerin yerine getirilmesi doğrudusunda ilerleme kaydetmesi şartına bağlıdır.

Bu genel şartların yerine getirilmemesi durumunda Konsey, (AT) 2500/2001 sayılı Tüzüğün 5'inci maddesine ya da 1085/2006 Konsey Tüzüğünün (IPA) 21. Maddesine dayanarak mali yardımın askıya alınmasına karar verebilir. Her bir yıllık programa özel koşullar da eklenir. Finansman kararlarını Türkiye'yle imzalanacak bir finansman anlaşması takip edecektir.

6. İZLEME

Katılım Ortaklığı Belgesinin uygulanması, Ortaklık Anlaşmasıyla oluşturulmuş mekanizmalar kullanılarak ve Komisyonun İlerleme Raporları vasıtasıyla incelenir.

Ortaklık Anlaşması alt komiteleri, Katılım Ortaklığı Belgesindeki önceliklerin uygulanmasını ve yasaların yakınlştırılması, yürürlüğe konması ve uygulanması konusunda kaydedilen ilerlemeleri gözden geçirme imkanı da sağlar. Ortaklık Komitesinde Katılım Ortaklığı Belgesindeki önceliklerin

---

1 OJ L 342, 27.12.2001, s.1. 1085/2006 sayılı Tüzüğü iptal eden Komisyon Tüzüğü

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yapılan gayri resmi tercümedir.

yerine getirilmesine ilişkin gelişmeler, ilerlemeler ve karşılaşılan sorunların yanı sıra alt komitelerden aktarılan daha spesifik konular da ele alınmaktadır

Katılım öncesi mali yardım programlarının izlenmesi, bir Ortak İzleme Komitesi (JMC) / IPA İzleme Komitesi aracılığıyla Türkiye ve Avrupa Komisyonu tarafından birlikte yürütülür. İzlemenin etkin olmasının sağlanması için, her bir finansman anlaşması kapsamında finanse edilen proje, elde edilen sonuçlarla ilgili doğrulanabilir ve ölçülebilir göstergeler içermelidir. Bu göstergelere dayanan izleme; Komisyona, JMC/IPA İzleme Komitesine ve Türkiye'ye ihtiyaç duyulduğunda programların yeniden düzenlenmesinde ve yeni programların oluşturulmasında yardımcı olacaktır. JMC /IPA İzleme Komitesi, katılım öncesi programlar tarafından finanse edilen eylemlerin Katılım Ortaklığı Belgesiyle uyumlu olmasını temin eder.

Katılım Ortaklığı Belgesi, gerekli görüldüğünde 390/2001 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün 2. maddesi uyarınca tadil edilmeye devam edecektir.